

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

na dom dostavljen:		v upravnishvu prejemam:	
celo leto naprej	K 24—	celo leto naprej	K 22—
pol leta	12—	pol leta	11—
četrt leta	6—	četrt leta	5-50
na mesec	2—	na mesec	1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izkušnja vseh dan svojer izvzemati nedelje in praznika.

Inserati veljajo: petstopenjska peti vrsta za enkrat po 16 vin, za dvakrat po 14 vin, za trikrat ali večkrat po 12 vin. Paro in zabava vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravništvo naj se pošilja naročnine, reklamacije, inserati i. t. d. to je administrativne stvari.

Posebna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez izločene vplačila naročnine se ne odlo.

„Novična tiskarna“ telefon št. 68.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

na Avstro-Ogrsko:		za Nemčijo:	
celo leto naprej	K 25—	celo leto naprej	K 30—
pol leta	13—	pol leta	15—
četrt leta	6-50	četrt leta	8-50
na mesec	2-30	na mesec	3-50

Vselej naj se naj pošilja za odgovor dopisnica ali znak.

Upravništvo (spodaj, desno levo), Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 34.

Svetovna vojna.

Začetek tretje bitke v Galiciji. — Prvi boji. — Junaški odpor male utrdbe proti ruski premoči. — V znamenju „Viribus unitis“. — Junaštvo Jugoslovanov. — Krvave bitke na francoskih bojiščih. — V Severnem morju. — Vojna v kolonijah. — Tripleententa prodaja medvedovo kožo.

NOVA RAZPOREDBA NAŠE ARMAD. — JUNAŠKI ODPOR MALE TRDNJAVICE PROTI RUSKI PREMOČI.

Dunaj, 19. septembra. (Kor. ur.) Uradno se razglša: 19. septembra popoldan. Nova razporedba naše armade na severnem bojišču je v teku. Izolirani sunek, ki ga je izvršila neka ruska divizija dne 17. septembra, smo krvavo zavrnili. V naglici napravljena vztrajna utrdba Sieniawa, ki brani prehod preko reke in katero se junaško branili nekateri naši zelo maloštevilni oddelki, je prisilila Russe, da so morali razviti cela dva svoja armadna zbora in težko artiljerijo. Ko je utrdba svoj namen izvršila, so jo naši prostovoljno zapustili.

— Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, generalmajor.

Sieniawa.

Sieniawa je malo mestce s približno 1000 prebivalci ob reki San, kakih 45 km severozapadno od Premeysla. Fort, ki brani prehod preko Sana je bil kakor poudarja uradno poročilo le provizorična utrdba. Preko Sieniawe vodijo pota iz Lublinske gubernije v zapadno Galicijo. Gre torej očitno za poskuse ruskega desnega krila prodrati proti Rzeszowu in obiti trdnjavo przemyslsko, katera se jim zdi pretrd oreh. Naša armada bo nadaljne poskuse pač energično brezuspešila. S kakim junaštvom branijo naše čete vsako ped domovinske zemlje, to nam z nova kaže poročilo o boju pri Sieniawi. Mali naši oddelki so se s tako vztrajnostjo borili proti ruski premoči, da so morali Rusi poslati dva armadna zbora ter povrh še težko artiljerijo v boj, predno so se naši umaknili. Naše čete so prepustile trdnjavo Rusom, ker je bila ta trdnjavnica med tem že izpolnila svoj namen — povzročila je sovražniku s čim najmanjšimi sredstvi tem največje težave in izgube. Trdnjavnica Sieniawa je izvršila podobno nalogo, kakor jo izvrši na morju mala križarka, ki zaide med stokrat močnejše sovražnike in za katero velja deviza: Pokončati čim največ neprijateljev, prizadeti jim čim največ škode, povzročiti jim čim največje težave in zamude potem pa — umreti. Naši »Zenti« slavnega spomina se pridružuje vrstnica na kopnem — Sieniawa.

NAŠA ARMADA V ZNAMENJU GESLA „VIRIBUS UNITIS“. — POSEBNA POHVALA SLOVENCEV IN HRVATOV.

Dunaj, 19. septembra. (Kor. urad.) Uradno se razglša: Dne 18. septembra popoldne: Nekateri inozemski časopisi trde, da v naši vojski nekateri čete te ali one narodnosti v vojni niso popolnoma odgovarjale. Neki angleški vir, ki se tudi sicer odlikuje po tatarskih vesteh, je vedel poročati celo o uporih čeških polkov. Tem tendencioznim izkrivljenjem nasproti, ki so preračunjena na nepoznanje razmer v monarhiji, je treba z vso odločnostjo izjaviti, da stoji vsi narodi naše častitljive monarhije, kakor v prejšnjih časih, tako tudi v sedanjem, nam vsiljenem boju, kakor pravi naša vojaška prisega, tekmujoče v hrabrosti složno druga pri drugi. Naj bo na rusko - galicijskih, naj bo na balkanskih bojiščih, povsod se bore Nemci, Madžari, severni Slovani in Jugoslovani, Italijani in Rusini v zvestosti za najvišjega vojnega gospodarja in v zavesti, kako velike vrednote branimo, z enako, občudovanja vredno hrabrostjo, ki je jamčila našim četam celo priznanje naše najnevarnejše sovražnice. Tako se je na severu, da naštetemo samo eno primer, iz Slovencev, Hrvatov in Italijanov sestavljeni pešpolk št. 97 boril pri Lvovu z veliko bravuro in trdovratnostjo in stanovitnostjo ter se ni umaknil kljub velikim izgubam. Če omenimo še otočanski polk št. 79, ki se je ravnotako hrabro držal na jugu v težkih bojih ob spodnji Drini, se zgodi to samo, da nastopamo proti zelo pretiranim, od srbske strani razširjenim trditvam o izgubah tega polka. Medtem, ko poročajo Srbi o 3000 mrtvih tega polka, znašajo dosedanje skupne izgube te čete po uradnih ugotovitvah 1424 mrtvih, ranjenih in pogrešanih. Vesti, kakor one iz ruskega vira o 70.000 avstro - ogrskih vjetnikov pri Lvovu, po dosedanjih uradnih dementijah ne potrebujejo več preklica. — Namestnik šefa generalnega štaba v. Höfer, generalmajor.

S FRANCOSKIH BOJIŠČ.

Boji armade nemškega kronprinca. Berlin, 18. septembra. Po poročilih rimske »Tribune« se uradna obvestila francoskega generalštaba o veliki bitki ne glasijo več tako zmagovito, kakor v začetku. Armada

nemškega kronprinca je po zmogovitih bojih pri Verdunu napadla 11. septembra utrjeno črto Verdun-Toul ter je po bombardiranju forta Gironville došla v stik z onimi nemškimi četami, ki so že stale ob Marni. Nemški centrum stoji sedaj pod osebnim vodstvom prestolonaslednikovim.

Štiridnevni boj pri Soissonsu.

Berlin, 18. septembra. Oficijozni »Lokalanzeiger« javlja čez Rotterdam o štiridnevni bitki pri Soissons: Francoske in angleške čete so se morale pri Soissonsu boriti z velikanskimi nepremagljivimi težočami. Reka Aisne je bila namreč preplavljena soissonske okolice in neprijatelj mesta sploh ni mogel napasti. Boj je divjal na gričih in v gozdovih okolice. Končno se je Francozom navzlic strahovitemu ognju naše artiljerije, ki jim je prizadajal velikanske izgube posrečilo prekoračiti reko. Naša artiljerija je imela jako ugodne pozicije paralelno z reko Oisne v smeri Compiègne - Reims. Prehod Francozov so ščitile angleške baterije.

(Mesto Soissons šteje 17.000 prebivalcev, utrdb so stare, le proti severovzhodu se nahaja moderni fort. 1870. leta je igrala trdnjava Soissons veliko vlogo. Nemci so mesto 3 dni bombardirali.)

Ne boj, mesarsko klanje.

Londonska »Times« poroča iz Pariza: V bitki v severni Franciji je imela francoska armada strašne izgube. Nepregledne vrste mrtvih in ranjenih pokrivajo bojišča. Vlaki naplenjeni z ranjenci dohajajo brez prestedka na pariške kolodvore. Ranjenci pripovedujejo strašne stvari — nemške čete so stale mestoma pred šest sežnjeviskimi barijerami človeških trupel, kakor za okopi. Francozi so se borili z ljutostjo, ki ji ni para.

Nemški aeroplan nad Anverso.

Amsterdam, 19. septembra. (Kor. urad.) Iz Anverse (Antwerpen) javljajo: Nad mesto je priplaval večeraj od zapada sem nemški aeroplan sistema »Taube«. Belgijski dvokrovnik ga je preganjal ter podil proti jugu.

Novi boji v Belgiji.

Amsterdam, 18. septembra. (Kor. urad.) Pri Termondu je prišlo danes do novih bojev med nemškimi in belgijskimi četami.

ANGLEŠKE LADJE V SEVERNEM MORJU.

London (preko Berolina), 19. septembra. (Kor. urad.) »Daily Telegraph« poroča iz Harwicha, da poročajo torpedni rušilci, ki se vračajo s Severnega morja, da se vreme jasni. Dosedanje vreme je delalo patrolni službi mnogo težko. Patrolna služba se vrši sedaj s posebno pozornostjo. Morje je precej nemirno in ponovno se je zgodilo, da ogenj v provijantnem prostoru ni gorel. Več je število moštva je bilo tudi ranjeno.

VOJNA V KOLONIJAH.

Angleži na Novi Gvineji.

Berolin, 19. septembra. (Kor. ur.) »Wolffov urad« poroča: Glasovi zanesljivih vesti so bili Angleži kakor ni bilo drugače pričakovati, zasedli tudi raj Rabave, sedež gubernatorja na Novi Gvineji.

Maročani se gibajo.

Amsterdam, 19. septembra. (Kor. urad.) »Rotterdamsche Courant« poroča ne da bi navedel vir, da se govori v Gibraltar, da se Maročani ob celi obali gibajo. Več tisoč prebivalcev iz Tangerja zapuša mesto in pokrajino. Boje se vstaje v Maroku. Odpeljali so v Algeciras.

NEUTRALNOST ŠVEDSKE.

Stockholm, 19. septembra. (Kor. urad.) Zunanji minister je naglašal tekot odgovora na neko interpelacijo v zbornici, da se vlada trudi do skrajnih mej vzdržati nevtralnost Švedske. Tako časopisje, kakor občinstvo, naj podpira vlado v tej politiki, ki je našla v državnem zboru pritrditev vseh strank. Voditelji vseh strank so izvajanjem zunanjega ministra pritrdjevali.

NACRTI TRIPELIENTENTE.

»Narodni Listy« priobčujejo naslednje razmišljanje »Echo de Paris«: Ako ostane tripeleententa zmagovita, potem bo morala Nemčija predvsem vrniti Franciji Metz in Lotaringijo. Alzacija se mora nevtralizirati, Evropa naj ji določa vladarja, Šlezvik - Holstein dobi Danska nazaj. Nemčija plača Franciji 2 milijardi vojne odškodnine ter ji izroči svoje kolonije Kamerun in Togo. Anglija naj prevzame nemško v

brunna v palačo Angarten, v kateri je pripravljena rezervna bolnišnica »Rdečega križa«, da obišče tam nastanjene ranjence. Pred glavnim vhodom sta čakali cesarja nadvojvodinji Marija Josefa in Zita ter nadvojvoda Max. Vojda bolnišnice je cesarja pozdravil, nakar je cesar obiskal ranjence. Ostal je v bolnišnici nad eno ura in govoril z vsemi ranjenci. Zlasti je imenoval ranjence na kralj, ki so bili ranjeni za nacin rane. Na poti je potoči je številno občinstvo prišlo k njemu, da mu prikaže rane. Tudi pri povratku ga je občinstvo burno sprejelo.

Cesar je ranjena deklica.

Dunaj, 19. septembra. (Kor. urad.) Včeraj popoldne je prišel neki naporočnik iz cesarjeve kabinete pisarne v splošno bolnišnico ter je v imenu vladarja vprašal, kako se goji 12letni Rozi Henoch, ki je v svoji domači gališki vasi stregla vojaka, ki je bil pri tem težko ranjen od sovražnega šrapnela. Tudi nadvojvodinja Izabela je danes obiskala dekletce, mu prinesla krasnih darov, se z njim ljubeznivo razgovarjala, ter ji obljubila, da se hoče na najvišjem mestu potruditi za dobro življenjsko preskrbo male usmiljenke.

Rdeči križ.

Praga, 19. septembra. (Kor. ur.) Tukajšnjemu deželnemu pomožnemu uradu »Rdečega križa« je došla na poročilo o inspekciji zveznega predsednika grofa Trauna od nadvojvode Frana Salvatorja, namestnika protektorja »Rdečega križa«, sledeča brzojavka: Odkrito razveseljen od poročila g. c. kr. komisarja grofa Trauna o vzornem stanju vseh naprav »Rdečega križa« in o požrtvovalnem delovanju vseh funkcionarjev, izrekam vsem svoje toplo priznanje in svojo najpriskrnejšo zahvalo. Nadvojvoda Fran Salvator.

Dunaj za Vzhodno Prusko.

Dunaj, 19. septembra. (Kor. ur.) Dunajski župan dr. Weisskirchner je poslal nemškemu veleposlaniku pl. Tschirschkeu pismo, v katerem pravi: Strašna usoda prebivalcev Vzhodne Pruske, ki je imelo za časa začasnega zasedanja s strani ruskih čet silno trpeti pod ekscesi kozakov, je vzbudila tudi v naših za brate v Nemčiji zvesto utripajočih srcih najgloblje sočutje. Dunajska občina, ki gorko sočustvuje s temi nesrečniki, hoče tudi prispevati k ublažitvi bede ter daruje v to svrhu vsoto 25.000 kron.

KAKO SO RUSI ZASEDLI LVOV.

Cenzurirani krakovski listi poročajo: V četrtek, dne 3. septembra ob 3. popoldne so vkrakali Rusi v Lvov. Za mestnega poveljnika je bil imenovan general Rudzki. General je takoj drugi dan posetil lvovske škofo in nadškofe (v Lvovu so 4), ter vse tri podžupane. Upravo mesta je poveril dosedanemu podžupanu dr. Stahlu, katerega je zaprisegel ter mu naložil odgovornost za mir v mestu. General je poudarjal, da se prebivalstvo nima ničesar bati, ako ostane mirno. V mestu je ostal kot posadka le en ruski bataljon. Dosedaj se Rusi dostojno obnašajo, kar potrebujejo, to plačajo in vojaštvo preprečuje tudi, da bi razni sumljivi elementi, ki so se privlekli dežele, plenili ali ropali. Vsa važnejša poslopja so vojaško zastražena. Mesto dosedaj ni trpelo prav nič, prebivalstvo pa se boji, da se bodo Rusi v njem branili, kadar se vrnejo avstrijske čete.

Znani lvovski listi: »Słowo Polskie«, »Gazeta Wieczorna« in »Kuryer Lwowski« baje še vedno izhajajo.

Do 30. avgusta se je nahajalo od 81 galiških okrajnih glavarstev, 23 v ruskih rokah, to število se je po 3. septembru znatno pomnožilo. Mnogo prebivalstva je pred Rusi zbežalo, zlasti Židi so zapustili vzhodno Galicijo ter se razkropili po zapadni Galiciji.

»Gubernator« je že imenovan.

Kakor javlja »Gazet Volksblatt«, je imenoval car Nikolaj grofa Bobrinskogo za »generalnega gubernatorja v Galiciji«. List pristavlja, da grof Bobrinski pač ne bo imel mnogo za »upravljati«, kajti prepustitev Lvova Rusom je imela pač pomen za avstrijske interese, ne pa tudi za ruske.

Angleško skrb.

Frankfurt, 19. septembra. (Kor. urad.) »Frankfurter Zig.« poroča iz Londona: Angleško cerkveni krogi so razpravljali o tem, ali se sme v kapeli reda hlačne podveze v Windsoru moliti tudi še sedaj za cesarja Franca Jožefa, za nemškega cesarja in za nekatere nemške prince, ki so vitezi tega reda. Predlagalo se je, da

naj se zastave teh viteških oseb iz kapele odstranijo in njih imena iztrgajo iz viteke knjige. Ker pa se vsim redovnih štatutov smejo izključiti iz reda le one osebe, ki so zagrešile izdajstvo proti angleškemu kralju, je redovni kapitelj odločil, da se imenovani vitezi ne smejo izključiti.

Avijatič Vardines ustreljen.

Iz Kodanja se poroča: Zamnjeni francoski avijatič Vardines je bil radi veleizdaje obsojen in ustreljen.

Avstro - ogrska banka. — Memotrij in vzroki pomanjkanja drobiža.

Budimpešta, 19. septembra. (Kor. urad.) Generalni svet Avstro - ogrske banke je imel danes pod predsedstvom bančnega gubernerja, tajnega svetnika Popovića, sejo, v kateri se je poglavito bavil s sklepom glede načrta sporazuma, ki se naj sklene z obema državnima upravama glede vojnih posojilnih blagin, od katerih naj se ustanovi ena v Avstriji in ena na Ogrskem. Z ozirom na še vedno tu in tam se pojavljajoče težkoče, da ne skrbi banka zadostno za malo note in drobiž, je gotovo interesantno, izvedeti za vzroke pomanjkanja drobiža, ki je bil od početka vojnih zapletljajev v prometu. Celotno je izdala Avstro - ogrska banka v času od 3. julija do 15. septembra za 835.136.493 K 29 vin. več kakor sicer. Ta številka dokazuje evidentno, da Avstro - ogrska banka ni kriva pomanjkanja drobiža, ki je tu in tam nastalo. Kriv je v prvi vrsti moratorij, ki je napotil občinstvo, da je celo prisilil, da je obdržalo večje vsote, ki bi jih bilo sicer pod normalnimi razmerami vložilo v hranilnice, doma. Kriv je bil nadalje brezumni strah občinstvo, ki je tudi brez potrebe mnogo denarja, zlasti kovanege denarja, spravilo domov in skrilo. Krivi niso v zadnji vrsti oni brezvestni spekulanti, ki so si nakopičili kovanega denarja v velikih množinah, da ta denar pozneje oddajo proti časih prav izdatnim odtegnitvam. Mnogo kovanega denarja je pač šlo prve dni tudi za vpoklicane vojake. Največji del te vsote pa se je brez dvoma prav kmalu zopet vrnil prometu. — Poročilo je generalni svet sprejel v vednost ter nato rešil ostale zadeve tekoče uprave.

Cena srebra zopet padla.

London, 19. septembra. (Kor. urad.) Cena srebra je zopet padla. Vzrok so nove prodaje srebra v Ameriki.

Spremembe v poštnem prometu.

Dunaj, 19. septembra. (Kor. urad.) Poštni promet z Egiptom je ustavljen; pošto povzetni promet z Nemčijo je zopet odprt. Od 21. septembra se v avstrijsko - nemškem prometu računa 100 K 80 mark.

Proti uničenju ogrskih patentov v Angliji.

Budapešta, 19. septembra. Ogrski kor. urad poroča: Višji fiskal dr. Szabo je podal magistratu vlogo, v kateri priporoča, da naj se proti postopanju Anglije, ki je, po časnih poročilih uničila vse avstro - ogrske patente, izvršuje retorizija. K predlogu dr. Szabo je pripomnil, da je na Ogrskem registriranih 3358 angleških patentov, medtem, ko je v Angliji vpisanih le 288 ogrskih patentov.

Berolinska borza.

Berolin, 19. septembra. (Kor. urad.) Z napetostjo pričakujejo borzni krogi izida danes končane subskripcije na nemška vojna posojila. Borzni krogi računajo z gotovostjo na velik uspeh. V inozemskih bankovcih je kupčija zaradi od dne do dne piclejših materialij vedno slabša. Cene, ki se plačujejo, so neizpremenjene. Dnevni denar je dobili že približno za 2 1/2%.

Elizabetni mila.

Budimpešta, 19. septembra. (Kor. urad.) Ogrski korespondenčni urad javlja: V Elizabetnem parnem milnu je izbruhnil danes požar. Mlin in del poslopja za stroje je zgorel. Škoda znaša najmanj poldrug milijon kron.

Sienkiewicz na Dunaju.

Dunaj, 19. septembra. (Kor. urad.) Petrograška brzojavna agencija je javila, da se nahaja slavni poljski pesnik in pisatelj Sienkiewicz v Avstriji kot vojni vjetnik. Ta vest je neresnična. Sienkiewicz se nahaja sicer na Dunaju, toda v popolni svobodi. (Sienkiewicz je ruski državljan. Op. ured.)

Iskalev pod Ravo Banko.

Vojak, ki se je udeležil boja pod Ravo Rusko, opisuje v krakovski »Nowi Reformi« dogodke tako-le: Iskalci (Krawci) smo marširali tri dni, ne da bi imeli spali počitja. Pod noč smo dospeli v bližino Rave Ruske, kjer smo hoteli spati in si odpočiti. Toda naša marša se ni končala, saj je ena od naših konj zaspila, nato pa je ena od naših konj zaspila, nato pa je ena od naših konj zaspila. V trenutku smo bili na nebeh in se pripravili na boj.

Prav takrat so gunka topovi silno grmeli. — Kakor smo se kasneje prepričali, je sovražnik obstreljeval grad v Ravi Ruski in s tem mesto. Streljanje pa je bilo slabo, ker sta v mesto padli samo dve granati. Rusi so streljali tudi na vlake, ki so prevažali ranjence, da si bili na vozovnih znakih Rdečega križa. Ob dnevnem svitu smo pričeli glavni napad. Naši polki so se nahajali v centru, ki je silno pritiskal na sovražnika. Naša naloga je bila silno težavna: udariti na sovražnika ob boku. Naenkrat smo bili izpostavljeni ognju z dveh strani. Situacija je postajala vedno težavnejša in posamnim vojakom je že vpadal pogum. Toda prisotnost duha in trezna preudarnost naših častnikov sta nas rešila iz nevarnega položaja. Neumorno so nas bodrili k neprestanim napadom in nam dajali za lastno hrabrostjo najsijajnejši zgled.

Naš poročnik je vzel puško iz rok nekega vojaka, ki je padel, in hitel z njo pred svojo stotnijo.

Stotnik Niech, smrtno ranjen od granatnega kosa, ležeč na tleh, je še umirajoč klical vojakom: »Vorwärts, naprej fantje!« V tem trenutku se je doigral tragičen prizor. Z jedva slišnim, pojemajočim glasom je stotnik poklical k sebi trobentača in pokazal na prsa rekoč, da ima shranjenih 60000 kron, naj jih vzame in izroči tistemu, na katerega je naslovljena kuverta. Prav v trenutku, ko se je vojak slonil k stotniku, je prifrčala granata in mu odrobila nogo. Kaj se je kasneje zgodilo s stotnikom in vojakom, ne vem, ker smo jih na bojnem metežu izgubili izpred oči.

S svojim pritiskom smo zlomili sovražni center ter prebili njegovo fronto. Sovražnik je začel bežati